

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus »Fejérmegyei Napló« a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására »Fejérmegyei Napló« cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyesljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
 Egészévre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
 Egyes szám ára 10 fill.

Felölös szerkesztő:
BILKEI FERENCZ.

Megjelenik minden kedder, csütörtökön és szombaton este.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent-István-tér 1.
 Egyes számok kaphatók: Kotter I., Weisz H. és Krausz V. tőzsdéjében.

Katholikus egyetemi internátus.

Egy, magában sem igénytelen, de, ha a kath. Magyarország is úgy akarja, következeiseiben kiszámíthatatlan jelentőségű kezdeményezés lépett a lefolyt iskolai évben a megvalósulás stadiumába: ez a katolikus egyetemi internátus.

A múlt év szeptemberében ugyanis a Szent Imre Önképző-Egylet mellett, de különben önállóan Glattfelder Gyula dr., a központi papnevelő tanulm. felügyelője, egyetünk szeretve tisztelt tb. elnökének fáradozásai folytán a fővárosban főiskolai internátus létesült, a mely a lefolyt évben már 10 egyetemi hallgatónak egyelőre csak azon kedvezményvel, melyet minden szövetekezés nyújt, adott kellemes otthon s most miután a kezdet nehézségein túlesett és életrealitását bebizonyította, a kath. társadalom nagylelkűségétől és nemes áldozatkészségétől várja, hogy a kicsiny kezdetet nagyra növeszszze, belőle országgraszáló művet alkosszon.

Végzetes mulasztása volt ez a hazai katolicizmusnak a multban és szintén végzetesre válható hiánya a jelenben megindult katolikus restauráció sztratégiájának, mert a jövő intelligenciáját hagyja számitáson kívül, mely nélkül pedig a katolikus restauráció, bizony mondom, keresztül nem vihető. Szinte érthetetlen, hogyan volt lehetséges ez életbevágó kérdést mind ez ideig parlagon hagyni; hogy az a katolicizmus, a mely egyrészt a kitűnő eredményű intézeti nevelésben, másrészt a karitás műveiben mindenkor messze elől járt, a kath. egyetemi ifjúságot szerető

gondoskodásából egyszerűen kirekesztette, sőt a maga nyilvánvaló érdekeit sem méltatva, mit sem törődött vele és magára nézve elveszni hagyta a jövő intelligenciáját!

Hogy mai napság csak harmadrangu elem a katolicizmus hazánkban, hogy megszűnt lenni nyomatókos tényező a politikai és társadalmi életben, annak ez a nyitja: mert hisz az arisztokrácia és a föld népe ma is szívében igaz keresztény, hívő katolikus, csak a polgárságnak intelligenciáján szűrődött krémje, az önző és hitetlen, pedig ez vezet a közéletben s ez rontotta meg alapjában a magyar közéletet.

A százados mulasztás így termette meg keserű gyümölcsseit!

A magyar katolicizmus, a mely a vidékeken a katolikus gimnáziumok mellett már oly régóta tart fenn internátusokat és fölös számban ösztöndíj-állomásokat, egészen megfeledkezett arról, hogy, ha már dekatholizáltatott Pázmány egyeteme, ha az Alma mater falain belül nem talál többé ápolásra a katolikus hit, hanem a leplezetlen hitközönyösség, sőt hova-tovább a nyílt hitelenség otthonává válik, azon kívül emeljen erősséget az egyre küzdlembesebbnek ígérkező jövendő reményének. Az új katolikus egyetem, hova bevonulhat a tűzhelyt vesztett katolikus todományosság és főiskolai nevelés, még csak a jövő zenéje, imbolgoló ködképe is alig mer le-rajzolni félnék képzeletünkben, hisz még a kezdeményezés is egyre késik és a kezdetől mily messze van még a vég!

Addig is, míg e nagy mű elkészül, mire

Sion erőssége milliók egyesült munkájával föl-épül, katolikus internátusokban kell tömöríteni a főiskolai ifjúságot, megkezdeni a mentés nagy munkáját!

Enlen körülmények közt, de a jövőben is, ez bíztat a legnagyobb eredménnyel s döntő okot szólnak mellette úgy a keresztény karitás, mint a hitvallásos nevelés szempontjából!

Mennyire félve, aggodva bocsátja a szülő az egyetemre jövő gyermekét a fővárosba, ebbe az ujkori Babilonba s mily gyakran bizonyulnak mekkora gondok az aggodalmak!

Ezernyi vész és csáb veszi körül a jellemfejlődés legveszedelmebb korát élő ifjút, a ki a megszökött körből kiragadva s a nagyvilági élet piszkosan hömpölygő áradatába dobva, mely könnyen válik közönyössé minden oldalról östromolt hite iránt s alig pár hónap multán nyolcz év gondos munkája romban hever; a nagyreményű ifju testleg s lelkileg hajótörötten kerül ismét vissza a szülői gondra...

De nem kevésbbé jelentős a karitativ szempont! A magyar egyetemi ifjúság fölötte szegény, hasonlíthatatlanul szegényebb bármely külföldinél. Évről-évre fölhazkik a veszkialtás, hogy az egyetemi ifjúság zöme éhezik, nyomorog; a közel mult télen egyetemi hallgatók kényszerültek a Podmanický-utcai kenyérszító boltban az önzéretet nem épen kimélő kenyérszítók elé állani, pedig a ki ismeri az ifjakat, a kik oly gondosan szokták leplezni szükségüket, tudhatja, hogy csak a végső szükség vihette rá őket; azután mily közel volt oda a vakoló kanálban egyesült szekta,

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZAJA.

Öngyilkossági kísérlet.

Egyszer már ezt is megtettem. Utóvégre sok mindent megtesz az ember, amit később megbán. Én is eddig még mindent a megbántam, csak ezt az egyetlen egyet nem. Pedig éppen ez nem sikerült.

Ugy történt, hogy meglepett a világfájdalom. A mi nem is csoda! Minden reggel bal-lábbal keltem fel, a suszterem már három hete ígérte, hogy haza hozza a cipőt, a szivarjaim közül csak minden kilencedik szelelt, az utcai öntözők hasba locsoltak és tönkre tették vadonat új fehér mellényemet, Ilonka kezdett elhídegülni tőlem (mégis volt kimélet benne, hogy nyáron csinálja) és... és még anyai sok minden, hogy megfogadtam, miszerint engem nem fog többé senki és semmi boszantani, de még elkészeríteni sem, hanem mert ugys utjába vagyok mindenkinek, hát egyszerűen elteszem magam láb alól. Mivel pedig erre az eddig fel-talált eszköz, egyedül az öngyilkosság, én is ezt voltam kénytelen választani.

Rendes sétémról hazajövet utolért az eső és bõrig áztam. Ekkor fogamzott meg bennem az eszme, hogy miképen vetek véget ebrudon hányt életemnek. Ki fogok menni a vasuti hid-hoz és megiszom egy üveg strichnint. Ha látom, hogy jön egy vonat, megszurom magam és a si-nekre fekszem, de előbb egy kötelet kötök a nyakamra. A bal karomon az erekét felvágom

és a jobbommal egy revolvert szorongatok, hogy mikor a mozdony rám tapos, föbe löhessen ma-gam. Így aztán megpróbálom az öngyilkosság minden fáját, hogy tudjam biztosan, melyiket ajánljam a legjobban. Iszom mérget, megszurom magam, és mikor a mozdony össze akar taposni, meglövöm magam. Összetaposás után egyik oldalom jobbra, a másik balra hull. A jobb oldali részem a kötél segítségével függve marad vagy a hidon, vagy egy fűzán, a baloldali részem pedig belehull a vízbe. Így aztán lesz mérgezés, szurás, összetaposás, lövés, akasztás, érvágás, vízbefülés, csak meg fogják tudni állapítani a halál okát!

Hát persze hogy nem sikerült! Annyian fű-rödtek a hid lábánál, hogy még a kísérletet sem lehetett megkísérlni. A helyett kedvet kaptam fűródni és a mig benn ültem a vízben, valaki kilopta az órámat a mellényemből.

Kezdtém a guta szegitségével ütödvé la-pulni. Hát ezért kell nekem e világon lenni? Nahát megmutatom, hogy azért sem leszek!

Iszonyu hőség köszöntött be. Még a ma-gamfajta életunt emberek is forrtak meg olvad-tak. És még ilyen állapotban is, nem a fejemre esik egy darab cserép, a mint megyek egy ház előtt el?

Már az arczszinem is cinóber színű lett a sok megpróbáltatás és sikertelenség miatt. Végre! Egy déli harangszó meghozta a megszabadító eszmét.

Véget vetek életemnek! És nem fogom igénybe venni sem a vizet, sem a mérget, sem a kötelet, de még a fegyvert sem, ... hanem a napsugarat. Mikor legforróbban tűz le a nap

délben, mikor legkevesebben járnak az emberek az utcán, kiállok egy kis kapuba hajadonfövel és várom türelmesen, mig a nap sugarai annyira átjárják arra az alkalomra legrovidebbre lenyírt koponyámat, hogy napszúrás folytán élettelenül összeesem. Akkor aztán locsolhatnak hasba, meg verhetnek föbe cseréparabball, én már nem bánom!

Jakab napkor történt. Oly forrózás volt, hogy nagyobbat még kívánni sem lehetett volna. Egész délelőtt kellemes emlékeimtől bucsuztam, mikor pedig ütött az utolsó óra és rákezdték a déli harangozást, ünnepélyesen feketébe vágtam magam és oda álltam egy emeletes ház alá levett kalappal. Egyik kezemben hőmérő, a másikban óra.

12 óra 10 perc — 38 fok meleg. Az egész arcom csurom viz az izzadságtól.

12 óra 25 perc — 42 fok meleg. A fekete ruhám kezd zöldülni a hőségtől.

12 óra 35 perc — 43 és fél fok meleg... Az emeletről valaki az ablakon egy vázából virágostul kiönti a vizet és rám zúdul az egész.

Letörtem! Mint egy élettelen tuskó úgy vesztegeltem pukkadással vegyest az avatlatlan beavatkozás folytán. Hát minden összeküzdött ellenem? Tört ki végre egy veterán bakfischéhez hasonló ingadozó alt hang belőlem. Hát mért kinozol te cudar világ?

— Ne haragudjék a tekintetes ur. — szólalt meg egy hang mellettem.

Arra nézek. Egy egyszerű Zsuzsi kinézésű cseléd motyogott hozzám.

— Maga öntött le?

— Nem én tésur.

— Hát ki volt az a pimasz?

mely bizonyára nem halasztotta el ezt a nem megvetendő alkalmat az ujoncozásra.

Többnyire 2-3 méter széles és öt méter hosszú, III. IV. emeleti sötét, udvari hónapos szobában éli szomorú napjait ez az ifjuság, egészségrontó, idegsorvasztó s e mellett igen gyakran önérzetet sértő munkában keresve meg viszonylag legsilányabb föntartását.

És a társadalom oly nehezen mozdul meg, különösen annak katolikus része, noha a legjobban érdekelt fél. A kinek alkalma volna bepillantani az egyetemi segítő-egyletek jegyzőkönyveibe — mert ezekben vetődik le az egyetemi ifjuság nyomorának számokban ijesztő képe — megtudná, hogy e nyomorgó ifjuság, a mely segítséget kér és alaphiány miatt tulnyomó részben nem kap, zömében (70-80%) katolikus; mert a többi keresztény felekezetek csekély számában vannak s viszonylag jobb módban. Csupán a „gens sancta”, a mely oly rettenetes szívósággal és számítással vivja a még nem öntudatos és nyílt táji harcot, van kiváltságos helyzetben; nem vész el közülök egyetlen egy sem, mert a melyeknek nem jut a körülbelül 60 hitközségi ösztöndíjból — pedig ez is több, mint a mennyit az állami és katolikus ösztöndíjak együttvéve kitesznek, azután ezekből is többnyire az övék azok, melyekből a confessionalis clausula ki nem zár — a hitközség szent kötelességének tartja, hogy, ha másképp nem lehet, a hét minden napjaira egy-egy hitsorsos asztalához utalja.

Pázmány egyetemének padjain pedig a kereszténység pozíciói egyre fogynak, idegen, hazát, ősi hitet, erkölcsöt s hagyományokat nem ismerő elem foglalja el az egyre üresedő helyeket, a szomszéd műgyetemen már rég többségben van ez az elem, a tud. egyetem két praktikus fakultásán maholnap szintén számbeli tulsulyra jut s a szörnyű kisajátítás befejeződik, a midőn aztán sirhatunk Jeremiással: »Szolgák uralkodnak rajtunk; még a vizért is saját hazánkban másnak fizetünk, mindenért adózunk; munkánk gyümölcsét más ette meg.«

Ne okozza senki a katolikus egyetemi ifjuságot, ha a tanulásban is, a mi tiszta tény, elmaradt, s nem sietett kellő erővel a veszélyez-

— A kisasszony! De az is véletlenül. És éppen azért kéreti az urfit, hogy ne haragudjék és addig míg kifacsarjuk, meg rendbehozzuk, tessék feljönni.

— Nem bánom én, ha mindjárt ki is mángoroltok! Menjünk, hadd lássam azt a kisasszonyt. Felértünk az emeletre. A folyosón egy megnyerő képességgel bíró arcú öreg ur meg egy fogalom loxadott. A fogalom a szépség fogalma volt. Tehát csinos fél lakk cipő, fekete szoknya és kedves kék pettyes mellkötő volt rajta. És hozzá mosolygott.

— Hát édes öcsém már engedjen meg — szólalt meg az öreg ur — de ez a szeles leány az oka mindennek.

A fogalom elpirult és így szólt: — Nem láttam, hogy maga ott lenn áll, különben nem öntöm le!

— Oh kérem, még egész jól tetszett csinálni! Legalább megmentette az életemet.

Akkor látom, hogy az öreges ur meg a fogalom is, mint egy kérdőjel merednek rám.

— Ejnye ez igazán érdekes lehet! Na majd elmeséli — úgy-e hogy nem ebédelt még hát legyen szerencsém szerény asztalomnál. — Addig is jöjjön, vegye magára az egyik kabátomat, míg a magáét Zsuzsi rendbehozza.

— Hát csakugyan Zsuzsinak hívják?

— Ugy azt! De mit csodálkozik rajta?

— Hogy milyen egyszerű andungom volt.

— Na menjünk öcsém! A nevem Hencz Elek földbírtokos, ez meg a lányom: Ida.

— Örülök a szerencsének, én Boros Jenő betegsegélyező egyleti titkár vagyok.

tett keresztény világnézet védelmére; a vidéknek hitben erős katolikus ifjusága, miután érthetetlen varázsútre az érettségi vizsgálattal a támogatás megszakadt (lám az okosabb zsidók csak azután kezdik), lentreked a másodrendű, kezelői hivatalokban, a kevés töredék pedig, a mely a fővárosba merészkedett, vagy a küzdelmet tovább nem bírva, pályája közepén kénytelen félre állni keserű szívvel, sötét lélekkel, (hallani fogunk róla, a midőn a meggyült társadalom alapjait fogja döngetni), vagy ha mégis sikerült magát keresztül törnie, fásult szívvel az anyagiak imádásába merül, a minek döntő súlyát élete virágzakában annyit érezte.

S ha mégis, csodák csodája, ez az ifjuság megindította a kereszténység revindikációja érdekében azt a páratlan kereszténymozgalmat, nem kell-e remegnünk, hogy ez elmerülése közben nagyra hivatott idealizmusának végső lobbanása?

Az az ifjuság, a mely megélhetéseért kénytelen küzködni, nem soká bírhatja e lélekemelő, de egytuttal erejét meghaladó ádáz tusát, hisz egyre-másra mondják föl nekik a megélhetésüket biztosító korrepetitóri s egyéb állásokat. Itt az utolsó óra, hogy megmozduljon végre a katolikus öntudat s fölkarolja e dicső mozgalmat és jobb sorsra érdemes bajnokait! Hallja meg a katolikus Magyarország s bár ne volna szavunk a pusztába kiáltó — hogy fajunk virága is egy új honfoglalás közepette csendes halálban egyre vész. Emelje nagyra egyháziak s világiak, főurak és polgárok, magánosok és testületek közös áldozatkészsége a most bemutatott nemes célu s égetően szükséges intézményt!

Tp.

UJDONSÁGOK.

— Olvasóink figyelmét felhívjuk lapunk első cikkére, a mely a budapesti tudomány-egyetem katolikus vallásu hallgatói részére egy internátus létesítését célozza. Avatott toll írta a kitünő cikket, s a szerző töviről-hegyére ismeri a viszonyokat, valamint a szükségleteket, a melyek között főiskolai ifjuságunk leledzik. Panaszkodunk,

Rám vettem az öreg ur egyik kaputját és bevonultunk az ebédőbe.

A koszt ugy étel, mint ital dolgában megnyerte tetszésemet De leginkább megnyerte Ida. A fogalom az ebéd vége felé már egészen átváltozott a szépség, kedvesség és pajzanság valóságává. Olyan jól eltelt az idő, hogy egyszer csak azon vetűtk észre magunkat, hogy kezd esteledni. Akkor meg a kertbe mentünk le és járkáltunk a gyönyörű virág csoportok között. És arról győződtem meg ezalatt, hogy ez a család ért mindenhez, csak a leöntött kabátok gyors rendbehozásához nem. De végre is távoznom kellett, hanem megígértették velem, hogy a mikor csak tehetem, keressem fel őket. Ők mindig szívesen látnak. Én meg szívesen fogok elmenni. Csak azt sajnálom, hogy a mama nem volt otthon. Neki ki kellett valami dolog miatt a tanyára menni.

Mikor mentem hazafelé, egy konfis éppen a hátam megett borult fel. Öröm töltötte el szívemet. Hogyne!

Hisz ennek rendes körülmények között rám kellett volna esni! Tehát ez már jó jel! Ugy látszik kezd a világ belemenni az én bosszantásomba. Boldog voltam, mert tudtam, hogy ezt mind Idának fogom köszönhetni.

Még az álmom is csupa derű volt. Hat gyermekkel megáldott cipész mester voltam és a megrendelt cipőket sohse készítettem el. E helyett mindenkit hasba locsoltam és a háztetőkről meggóráltam. Reggelre pedig jobb-lábal keltem ki az ágyból.

hogy nincs hithű, katolikus intelligenciánk, panaszkodunk, hogy a kik az egyház tanítását szívük őszinte meggyőződésével követik, a legtöbbször és legnagyobb részben visszahúzódnak a nyilvánosság szeme elől.

Nézzünk a baj forrására.

Középiskoláink vallásos katolikus szelleme szerint — hiszen a legjobb gymnáziumok katolikus szerzetes tanárok vezetésé alatt állanak — egész hadseregűnek kellene lenni, a kik a keresztény elveknek a közéletben, politikában, az állam háztartásában való érvényesüléséért a tűzbe mennének. S mégis, mire az egyetemen tanulmányainak vége szakad — találok egy sereg művelt ifjút, de a kik közül a legtöbb, ha vallásos hite gyökerében el nem korhad, nem mer katolikus lenni, a közéletben keresztény elvekről sohasem szól, mert hiszen a zsidó újságíró gyerekek nyomán néppártisággal fogják gyanúsítani. Szóval: vagy megszüntek katolikusok lenni vagy félénk, gyáva katolikusok lesznek, a kik inkább tiszszer félreállanak, minthogy ha törésre kerül a dolog, az ekeszarvához nyuljanak. Ennek legfőképp az egyetemi nevelés az oka, az a kozmopolita, nem magyar és nem keresztény szellem, a mely a zsidó újságok révén a közéletbe onnan beszívódik, mint a spongyába a víz. Az egyetemi ifjuság magára hagyva a modern Babylon tömkelegében, testében, lelkében elsatnyul, elveszit mindent, a mi őt magasra, az idealizmus magaslatára emelné.

Ezen akar most segíteni a Szt.-Imre egyelet azáltal, hogy egy óriási intézetet, egy internátust kíván létesíteni. A terv szerint körülbelül száz katolikus ifju találna benne otthon. Tisztességes, egészséges lakás, hely, a hol tanulmányaikat nyugodtan folytathatnák, uri emberekhez való, tisztességes szórakozás, és oly szellem, a mely nemcsak hogy az otthonból és a középiskolából hozott katolikus

Alig vártam, hogy mehessek Henczékhez. Az arcomon legalább is 45 fokos boldogság sugárzott, mely még a szívembe is bevilágított. Ott meg nem talált mást, csak egy képet, az Idát, melyet kitörölhetetlenül belevestem.

Pár nap alatt aztán ugy összeérdeklődünk, annyira ismertük egymást, hogy a szerelem szinte magától következett.

És tudják mi lett a vége?

Az, hogy egy szép napon oda álltam az öreg Hencz elé és egész ünnepélyesen megkértem az Ida kezét.

Az öreg megilletődött egészen, de kijelentette, hogy ő ebben a dologban nem illetékes, hanem várjam meg az anyját és attól kérjem meg a leány kezét.

Most már csak a mamát várom, hogy beszéljek vele s akkor biztosak lehetnek róla, hogy nemsokára ez a kis nyiltér fog lapunkban napvilágot látni:

Minden külön értesítés helyett:

H E N C Z I D A

és

B O R O S J E N Ő

jegyesek.

És előre is kijelentem, hogy ez már nem öngyilkossági kísérlet lesz!

Hantke Emil.

szellemet megörzi, hanem a meglévő megedzi, az élet számára becsületos harcosokat nevel. A jó katolikus, jó magyar és igaz hazafi.

Egy ifju ember, dr. *Glattfelder Gyula*, a központi papnevelő intézet tanulmányi felügyelője, helyettes egyetemi tanár állott a mozgalom élére. Kiváló és általánosan feltűnést keltő tehetsége mellé szilárd akaratere és rettenthetlen lelkesültség párosul, a ki ambícióját helyezi abba, hogy Isten dicsőségére és a magyar haza javára nagyot és hasznosat alkosson. Szüksége van a katolikus társadalom segítségére, támogatására.

Lelkünk egész erejével és a legtisztább lelkesültséggel állunk az ő zászlaja alá és kérve kérünk mindenkit, hogy e magasztos eszme támogatására az anyagi áldozattól vissza ne rettenjen. Alapító tagsági díj 50 korona, rendes pártoló tagsági díj 4 korona. A pénz elküldését szerkesztőségünk is kész közvetíteni. Hogy az ügynek őszinte szeretetéről magunk is tanúságot tegyünk, a Fejérmegyei Napló szerkesztősége ezennel 50 koronával belép az egyetemi hallgatók internatusának alapító tagjai közé.

— **Eljegyzés.** *Singer* Zsigmond budapesti mű- és képerkedő eljegyezte *Lengyel* Dávid helybeli kir. fogházfelügyelő szép és kedves leányát, *Bertát*.

— **A vármegye közigazgatása.** Fejérmegye köz. bizottsága ma d. e. 10 órakor *Fiáth* Pál báró főispán elnöklése mellett ülést tartott, mely nagyobb vitát keltő tárgygyal éppen nem bővelkedett. Az általános ügymenetről szóló alispáni jelentés után *Balassa* tb. főjegyző többek közt referálja a Szent-Györgyi főkörház félévi jelentését, mely szerint a lefolyt félévben felvételt 984 beteg, elbocsájtott 865. Az ápolási napok száma 19029, haláleset 76 volt. A kiadásokat tetemesen növelte a szén és gáz nagy mennyisége és drágasága. A napi beteglétszám a 100 betegségre való berendezés mellett 135-nél kevesebb nem volt. *Vértessy* ügyvéd magán uton értesült, hogy a gép- és gázvezeték nem felel meg a követelményeknek, s ez a hiány bírói szemle tárgyát is képezte. Kéri az alispánt, hogy a szemle eredményéről a köz. bizottságot értesítse. *Huszár* alispán helyett *Heinrich* t. ügyész ad felvilágosítást s kijelenti, hogy a hiányok részben pótolhattak, részben pótolatni fognak. A szakértő véleményt csak a falazat lebontása esetén nyújt. Tudomásul vétették. — A közegészségügy és állategészségügy jobb, mint az előző hónapban. — A pénzügyigazgatói jelentés szerint az egyes adókövetése a fegyveradó kivételével befejezést nyert. *Mészöly* Mihály pátkai és *Mészöly* János igari jegyző, mert az ált. jövedelmi pótdó munkálatokat az előirt időben nem terjesztették be, 20—20 kor. pénzbürsággal sújtattak. — Kincstári követelés május végén esedékes volt 2.481.256 k. 477, júniusban befolyt 1.916.037 k. 377, maradt behajthatlan 565.218 k. 747. Ideiglenes házádo mentesség 74, fizetéselhalasztás 53 esetben adatott. — A kir. ügyész jelentése szerint május végén a fogházban 70 fogoly maradt, jött 57, elbocsájtott 64, maradt június végén 72. A tanfelügyelői jelentés tudomásul vétele után az ülés 12 órakor véget ért.

— **Gyászroval.** Őszinte, igaz részvételt vettük a gyászírt, hogy *Bezöky* József volt 48-as honvédhadnagy, nyugalmazott törvényszéki tisztviselő ma reggel 5 órakor 77 éves korában, a

haldoklók szentségének ájtatos felvétele után visszaadta lelkét Teremtőjének. — Régi, kedvelt és mindenki által tisztelt alakja volt társadalmunknak a jó öreg *Bezöky* bácsi. Igazi jó magyar, még pedig a javából. Pár év előtt fiához, *Bezöky* József plebánoshoz költözött Fülére, hogy csendes nyugalomba élje át hátralevő napjait. Az utóbbi időben sokat betegeskedett, míg végre jött a halál és hozzátartozóinak mély gyászra egy sebb hazába szólította. Temetése holnap délután 5 órakor lesz Fülén.

— **A fejérmegyei és székesfejérvári női munka-kiállítás bizottsága** nevében tudatom a kiállítási szándékozókkal, hogy bár a kiállításra a jelentkezéseket folyó évi október hó 20-ig elfogadják; mégis a helyet illető tájékozódhatás végett kérem, jelentkezésüket minél előbb megtenni sziveskedjenek. *Szögyény Marich* Julia, a fejérmegyei és székesfejérvári női munka-kiállítás elnöke.

— **Uj ipariszkolai tanítók.** A városi iskolaszék, a mint már előre jelezve volt, a mult vasárnap a városi ipariszkolánál két tanítói állást töltött be. Az egyiket *Mészáros* Gyula, a másikat *Geiszt* József elemi iskolai tanító nyerte el. Az állások egyike tulajdonképen csak helyettesi állás, a mennyiben Nyéki Jenő tanító betegsége miatt az iskolaszéktől egy esztendőre a maga felmentését kérte. A szavazásnál még *Auerbach* Gábor 3, *Lambert* Vilmos és *Knöbel* Elemér tanítók egy-egy szavazatot nyertek.

— **Greizinger** Iván dr. siremlékére ujjában dr. *Fancler* Lajos 6 kor., dr. *Velics* Antal 5 kor. és N. N. 1 koronát voltak szivesek ajándékozni, melyet eddigi gyűjtésünk és annak kamataihoz adva, az egybegyűlt és a székesfejérvári kereskedelmi bankban gyümölcsözőleg elhelyezett gyűjtésünk kitesz: 820 kor. 92 fillért.

— **A székesfejérvári „Polgári dalkör.”** Régióta hallottuk már, hogy a dalkörökben oly igen-igen szegény városunkban egy kis gárda szövetségessé, hogy a nemesnek, a szépnek, a művészi-énekesnek áldozatot hozzon. Hogy egy ily egyesület mily nehéz összehozni és hogy mennyivel nehezebb még összetartani, mindenki tudja, a ki e téren tapasztalatokat szerzett. Régióta várunk igazán belső örömet éreztünk, a midőn a dalkörnek a nagy közönség elé való első lépéséről hallottunk. A mint tapasztaltuk, megfelelt a várakozásnak. A műsoron levő darabok minden számféle ügyesen, hatalmas erővel és lelkesen adták elő: Hanganyaguk van, a buzgalom szintén nem hiányzott, a többi *Balassa* Kálmánnak, a táradhatlan karnagynak ügyszeretete, tapintata és szorgalma pótolta. A műsor darabjainak összeválogatásáról is csak elismeréssel szólhatunk. Közbe szavaltak voltak: *Hollósy* Ferenc borbély Gyulai Pókainé-ját szavaltta. Látszik rajta, hogy gyakorlott szavaló s nem először kapta ügyes előadásáért a tapsokat. *Kiss* Gyula hatalmas, dörgő hangját mindenki gyönyörködve hallgatta. Igazán hozzáillett *Garay* komor, szenvedélyes daradjához, *Kontihoz*. *Fekete* Gézának, az »Otthon« tulajdonosának, a dalkör fáradhatlan buzgóságú elnökének leánykájá *Petőfinek* »A hazáról« című szép költeményét szavaltta. Kedves, szép hang és bátor ügyes, előadás, a melyet mindenki örömmel tapsolt meg. Végül meg kell emlíkeznünk a mi távozó *Balassáknak* utódáról, *Tom* Béla hegedűművészről, a ki vasárnap mutatkozott be először a fejérvári közönségnek s azt hisszük, hogy meg is nyerte annak szimpátiáját. Higgadt, komoly, minden cikornya nélkül való előadása rávallot az igazi, sokat tanult, nagy ismeretekkel bíró művészre. Azt hisszük, hogy a fejérvári közönség örömmel fogja őt felkarolni.

Játékát *Havas* G.-né úrhölgy volt szives kísérni. A hangversenyen nagy és díszes közönség vett részt. Ott lártuk *Fiáth* Pál báró főispánt, *Tóth* Aladár v. országgy. képviselőt is. A idő kedvező volt s az ifjuság a hangverseny után hangos jókedvvel kivilágos kirirradtóg ropta a táncot. Reményünket fejezzük ki arra nézve, hogy a *Dalkör* nem elégszik meg babérjaival, hanem rövid idő mulva ismét fogja mulattatni az ő hálás publikumát.

Jelen voltak: *Asszonyok*: *Alovits* Ferencné, *Belák* Ignácné, *Boross* Sándorné, *Berta* Györgyné, *Berki* Józsefné, özv. *Bernreiter* Lipótné, *Császár* Józsefné, *Csáder* Ferencné, *Csokonai* N.-né; *Fekete* Gézáné, *Fűry* Sándorné, *Groc* Kálmánné, *Gerlics* Ferencné, *Iloltolányi* Ferencné, *Halasy* Jánosné, *Halom* Sándorné, *Hollósy* Ferencné, *Hutska* Györgyné, *Hornik* Ádámné, ifj. *Héj* Ferencné, *Havas* Gáboéné, *Krammer* Antalné, *Kaufmann* Simonné, *Kiss* Józsefné, *Kiss* Gyulané, *Kuruzsa* Sándorné, *Kristóf* Károlyné, *Kanász* Antalné, *Kőrösi* Gyulané, *Metykó* Györgyné, *Molnár* Ferencné, *Mayer* Lajosné, *Német* Jánosné, *Nyakas* Ferencné, *Oszofozskinné*, *Papp* Károlyné, *Réthy* Ferencné, *Rostagni* Flógl Karolin, *Scheiber* Mórné, *Shakál* Sándorné, özv. *Szemiénné*, *Szupa* Jánosné, *Szöllösy* Ferencné, *Staudt* Ferencné, *Szirkovits* Andrásné, *Schwalm* Viktorné, *Szabó* Józsefné, *Szuboriczné*, *Tóth* Aladárné, *Tóth* Ferencné. *Teller* Istvánné, dr. *Vizteleki* Frigyesné, *Vekerle* Lajosné, *Veszely* Józsefné, *Vöröscsáky* Jánosné.

Leányok: *Babos* nővérek, *Boros* Amália, *Czach* Katica, *Csoma* Ilona, *Csokonai* Margit, *Grossinger* Brigitta, *Hencz* Annuska, *Hirling* Ilona, *Hortolányi* Katica, *Hudreszky* Juliska (Budapest), *Kaufmann* Ilona, *Kósa* Juliska, *Kostyelik* Etelka, *Körösy* Valéria, *Krammer* nővérek, *Neizer* Aranka, *Nikolsburger* Sárka, *Meisster* Juliska, *Meilax* nővérek (Kaposvár), *Miklós* nővérek, *Molnár* nővérek, *Polónyi* nővérek, *Scheiber* nővérek, *Szebehelyi* Katica, *Szemler* Erzsike, *Szirkovics* Ilonka, *Teller* nővérek, *Tubán* Mariska (Badapest), *Tóth* Lujza, *Tóth* Melanie, *Tornyos* nővérek, *Vock* Irénke, *Weisz* Nina, *Wild* nővérek, *Zach* Valéria.

Az anyagi sikert felülírtetésekkel a következők növelték: *Fiáth* Pál báró főispán 10 kor., *Say* Viktor 8 kor. 80 fill., *Szuborits* Jenő kanonok, *Belák* Ignác 6—6 kor., *Mayer* Károly kanonok, *Belatini* Braun A. (Velenze) 5—5 kor., *Schlammdinger* Sándor 4 kor. 80 fill., *Schwalm* Viktor, *Németh* János 4—4 kor., *Kristóf* Károly 3 kor. 60 fill., *Szabó* József 3 kor. *Tóth* Aladár 2 kor. 60 fill., *Daróczi* István, *Schlögl* Mátyás, *Tögl* Gyula, *Vöröscsáky* János, *Réty* Ferenc, *Scheirich* Antal, *Hollósy* Ferencné, *Streit* Ferenc, *Nagy* Lajos, *Papp* Artur 2—2 kor., *Flögl* Karolin urnő 1 kor. 80 fill., *Szuborics* nővérek, *Kaufmann* F., *Halasy* Lajos, *Závodnik* Sándor, *Héj* Ferenc, *Boross* Sándor 1—1 kor. 60—60 fill., *Kelcsem* János, N. N. 1—1 kor. 20—20 fill., *Molnár* József, *Zajugroczi* Grotz Kálmán, *Kaasz* Antal, főtisz. *Bilkei* Ferenc, *Édes* István, *Teller* Istvánné 1—1 kor., *Lakner* István, *Kikó* Jenő, *Bartos* Henrik, *Sz. Bakos* András, *Kováts* István, *Auerbach* József, *Neuhart* N., *Jennei* Mihály 80—80 fillér.

— **Jégverés.** Napról-napra szomorú dolgokról, egy-egy Isten csapásról kell hírt adnunk. Atok ül a magyar nemzetet és sujt az Ég két kézzel. Tegnap délután 1 óra tájban ismét jégfelhők tornyosultak Székesfejérvár környékén s szomorú eredménye lett, mert a somosmai szőlőhegyet, *Szent-György* és *Moha* határát elverte jég. Sok szép remény ment füstbe egy fél óra alatt!

— **Hir Falkayról.** Az uborka-szezon egyedüli szenzációja *Falkay* sikkasztása, szökése s főleg most az elfogatási hírek. Megirtuk mult lapunkban, hogy *Falkay* életjelt adott magáról *Bremából* s *Amerikából* partra szállása esetén az igazságügyminiszter intézkedésére a rendőrség kezébe kerül az ügyes szökevény. Némely pesti lap híradása szerint tényleg az »*Iris*« hajón *Amerikába* vitorlázott s az utasok éppen nem számítottak a meglepetésre, melyben a kedélyes utitárs részcsitette őket. A tenger hullámain ugyanis *Amerika* felől a »*Merkur*« gőzös jött szemközt *Európa* felé s *Falkay* úgy látszik értesült az amerikai fogadtatásról — egy merész ugrással a tengerbe vetette magát s a mintegy 1000 méterre haladá

»Merkur« felvette. Így most már ismét Európában van s egy ideig kereshetik. Másik verzió szerint már partra szállott szabad földön s az ottani rendőrség azonnal el is fogta a sikkasztót s nemsokára átadja a budapesti rendőrségnek. E híresztelésekből persze — egy betű sem igaz; aféle nyári kacsa, melyet már illetékes helyről meg is cáfoltak.

— **Pályázat postagyakornoki állásokra.** A posta-, távirda- és távbeszélőnél betöltendő 135 gyakornokjelölt állásra a kereskedelmiügyi miniszter pályázatot hirdet. Ezen állásokra az 1883. évi I. törvények 14. §-a alapján mindazok pályázhatnak, a kik középiskolát vagy ezzel egyenrangú más tanintézetet, érettségi vizsgával sikeresen elvégeztek, 18-ik életévüket betöltötték és magyar állampolgárok. Ezen feltételeken kívül a pályázók közszolgálati bizonyítvánnyal feddhetlen előéletüket, közhatósági orvosi bizonyítvánnyal pedig ép és egészséges, a posta- és távirdaszolgálatra testileg alkalmas voltukat igazolni tartoznak. Továbbá azok, kik a középiskolát mult 1900. évben, vagy azt megelőzőleg végezték, kötelesek hiteles módon kimutatni azt is, hogy azóta hol voltak alkalmazva, illetve mivel foglalkoztak. A pályázat alá bocsátott állásokat a kerületi posta- és távirdaigazgatóságok fogják betölteni, számszerint minden igazgatóság tizenötöt (15). A sajtókezelő irt és születési, orvosi, erkölcsi és iskolai bizonyítványokkal felszerelt kérvények a már közszolgálatban állók által feleltet hatóságuk, — közszolgálatban nem levők által pedig az illető főszolgabíró vagy polgármester útján — folyó évi július hó 31-ig, a szemint, a hol a pályázók alkalmaztatást óhajtanak nyerni, — a budapesti, kassai, kolozsvári, nagyvárad, pécsi, pozsonyi, soproni, temesvári vagy zágrábi posta- és távirdaigazgatóságokhoz nyújtsák be. Ha az említett határidőig pályázók kellő számmal nem jelentkeznének, később érkező folyamodványok is elfogadhatók. Részletes feltételek megtekinthetők a posta- és távirdahivatalban.

— **Az özvegy.** Mi hasonlatosság van a menyasszony és az özvegyasszony között? Az, hogy mindegyik sir. S az a különbség, hogy az egyik örömben, a másik pedig bánatban sir. Bánatos Péterné — álnevet írok — urasszony is sóhajta köszöntötte a reggelt és könnyezve mondott búcsút a nappalnak. Nagy volt az ő szívének szomorúsága, életének hűségét támogatója, Bánatos Péter ur megszűnt inni, akarom mondani kontraktust csinált a halállal és gyászos egyedüllétben hagyta az ő házi orgonáját, az ő oldalbordáját. Bocsánatot kérek a szives olvasótól, hogy ezt a szokatlan kifejezést használom: házi orgona, de nem én találtam ki, hanem Bánatos ur, a kinek házi orgonája az ő saját vallomása szerint örökké szól, kora reggeltől késő estig és a mint ismét Bánatos ur vallotta, inkább a dur-skála volt inye szerint, mint a moll, vagyis nagyon szól. S mivel az élet úgy szép, ha tarka, Bánatos ur felé néha-néha többnemű tárgyak szoktak repülni, a melyek közül Bánatosné urasszony inkább a cserépféléket kedvelte.

Persze hogy furcsa lett az egyedüllét most Bánatosné urasszonyra nézve. Kinek dörömböljön naphosszat, ha nincs, a ki halgassa és méltányolja? Tehát bűnnek érezte árva fejét és zajgó szíve fájdalmának keserű könnyekben adott kifejezést. Fölvette az özvegyi fátyolt és busult szakadatlan.

Ilyen lelki hangulatban látogatta őt meg egy régi ismerőse, »jó« és »hü« barátja, a kivel a kávé ibrikék körül sok kellemes órát töltöttek el, mikor a másik portája előtt koptatták a sóprút. Lehet, hogy örülni akart a fájdalomán, lehet, hogy őszinte részvétellel akarta vigasztalni. Az asszonyi szív egy örökös rejtély, a melyről csak a mindent látó jó Isten tudja, hogy mi van belezárva. Tehát a látszat szerint vigasztalni jött. De mily nagy lón csodálkozása, mikor Bánatos Péterné urasszonyt talpig gyászban rózsaszínre sirt orral és arccal az asztalnál ülve látta, a melyen az ördög harminckét levelű bibliája volt kiterjesztve. Ha valaki imában keres vigasztalást, érthető és tiszteletet érdemel, ha virágot szed és a »feledhetetlennek« sirhalmát elárasztja vele, mindenki részvétet érez iránta, de hogy valaki, pláne a gyász első napjaiban »kártyákat teregetsen maga elé, az megfoghatlan

az avatlatlan előtt s a régi »jó« és »hü« barátja, a kivel Bánatosné urasszony annyi kellemes órát töltött már el a kávé ibrikék birodalmában a mások ajtaja előtt való söpörgetés fáradalmi között, mondom, a régi »jó« és »hü« barátja már élvezettel gondolt arra a percre, a mikor a többi régi »jó« és »hü« barátokkal a kávé ibrikék körül összegyűlvél el fogja suttogni a legeslegfrissebb újságot, hogy Bánatosné urasszony mely gyászja első napjaiban a kártyában találja egyedüli vigasztalását.

— Mit csinál edesem? — kérde fűrkészve. Bánatosné urasszony azonban nem szólt csak egy árva szót sem, hanem arcát kezeibe rejtve, hullatta keserű könnyeit, a melyeknek sehogy sem akart vége szakadni. Persze ez a várakozás mód nélkül emésztette a régi »jó« és »hü« barátját. S a mi még különösebbnek tetszett előtte, az az volt, hogy Bánatosné a sok közül csak az egyik kártyának juttatott egy tekintélyes részletet érzelmeinek tengeréből. Ez persze szerfölött gyanusnak látszott a régi »hü« és »jó« barátja előtt. Hiába biztatta, hiába nyitogatta a bánatos szívnek könnyekkel és zokogó csuklásokkal bezárt lakatját, biz az csak nehezen akart kinyitani, de végre is kinyitott, a mikor Bánatos Péterné urasszony régi »hü« és »jó« barátja kegyetlenül ázott szeméi elé tartotta az egyik kártyát, azt, a melyet a kártya csunya szenvedélyét ismerő és élvező gonoszok »tökalsó« névvel szoktak egymás közt megjelölni.

— Ah drágám! nézd és lásd, mennyire hasonlít a boldogult jó uramhoz.

A régi »jó« és »hü« barátja belátta Bánatosné asszony igazát, osztozott fádalmában, nyakába borult s egymás keblén sirták az őszinte fájdalom igaz gyönyeit.

Tanulók felvételnék Szammer Imre könyvnyomdájában.

Nyilttér.*

A »Pesti Hirlap« és »Magyar Hirlap« mult hó 25-iki számában egy közlemény jelent meg egy helybeli kanonokról és gazdaasszonyáról, mely szerint a kanonokot gazdaasszonya, a volt ballerina tette tönkre. A közleményről csak most értesültem s így az abban foglaltakat csak most cáfolhatom meg, a mennyiben:

1-ször: Soha ballerina nem voltam; az a bizonyos Szóts Kata, ki jelenleg is pesti színésznő, velem nem azonos, sőt nem is rokonom, mert állítása szerint e nevet, mint a színészek többnyire, úgy vette fel.

2-ször: A kanonok ur külső gazdaságát nem én vezetem, ez hivatáskörömbe nem tartozott, erre szakértő férficselédje volt.

3-ször: 21 évig a kanonok ur mellett voltam s ezen idő alatt vagyonosodott. Köztudomású dolog, hogy nem én tettem tönkre, hanem tönkretette a magyarai fürdő, a 38 00 frtos kölcsön, a rengeteg sok váltó. Itt is beteljesedett a kanonok uron: kezes fizess!

Székesfejérvár, 1901. július 7.

Özv. Androvichné.

Nagybani jég-eladás olcsón, megegyezés szerint Lichtneckert József fűszerkereskedőnél.

11929/1901.

Árlejtési hirdetmény.

Székesfejérvár szab. kir. város a felsővárosi Szent Sebestyén templom külsejének helyreállításánál előforduló és a városi közgyűlés 1901. évi 181/11350. sz. a kelt határozatával jóváhagyott költségvetésben felsorolt összes munkálatoknak a most említett költségvetés ehhez tartozó vázrajz és különleges feltételek szerint, illetve az azokban kitüntetett minőségű anyagokból, valamint azokban kitett méretekhez képest és ott leirt módon elkészítését vállalkozás útján eszközölni elhatározván.

Felhívom mindazokat, kik fenti munkát elnyerni óhajtják, hogy zárt ajánlataikat folyó évi július hó 15-ig délelőtti 10 órára a városi iktató hivatalba benyújtsák, mert a későn érkezettek figyelembe nem vétetnek.

A kikiáltási ár az összes munkálatokra, anyagokra, szállításokra 9778 korona 13 fillér.

Bánatpénz fejében 978 korona készpénzben, vagy letétként elfogadható értékpapirokban az ajánlatokhoz mellékelendő.

Az árlejtési feltételek, valamint az írásbeli ajánlati minta alulírott hivatalos helyiségében hivatalos órák alatt betekinthetők.

A vállalkozás zárt ajánlatok és nyilvános szóbeli árlejtés útján eszközöltetik.

Székesfejérvár, 1901. évi július hó 6-án.

Polczér Péter,
gazdasági tanácsos.

Táncztanítási jelentés.

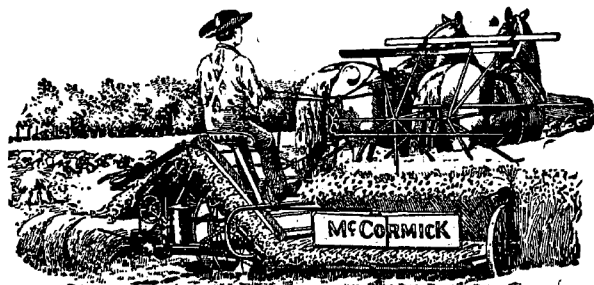
Alapi Kálmán illem- és táncztanító táncztanítási tanfolyamot nyit. Beiratkozások a Rózsás-szigeti fürdő-épület melletti fürdő-épület táncztermében. *Oktatás d. u. 6 órától 8, esetleg 9 óráig.* Külön oktatás a nap bármely szakában. Különleges tánczok oktatása egyezség szerint.

Szives pártfogást kér

Alapi Kálmán
illem- és táncztanító.

Mc CORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY (CHICAGOI ARATÓGÉPGYÁR)

GRAND PRIX.

PARIS 1900-ban.

Kévektő aratógép, Fűszálógép, Közéürükészülék, „Disny” marokrakó aratógép, Szénagyűjtő gereblye és Kévektőfőnalgártmánya.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte!

1242

Olcsó tartalékrezek óriási raktára.

Tessék mintakönyvet kérni!

WILLIAM J. STILLMAN

Képviselelők:

NEY MÓR, Székesfehérvár. Budapest V., Váci-ut 30.

igazgató.

Nyomatott Szammer Imre könyvnyomdai intézetében, Székesfejérvárott.